

University of Groningen

Zwaartepunten: Levering van vorderingsrechten

Reehuis, W.H.M.

Published in:

Aanvulling op zevende druk: Zwaartepunten van het vermogensrecht

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

2006

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Reehuis, W. H. M. (2006). Zwaartepunten: Levering van vorderingsrechten. In *Aanvulling op zevende druk: Zwaartepunten van het vermogensrecht* (blz. 1-11)

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Zwaartepunten: Levering van vorderingsrechten

Aanvulling op de zevende druk van 'Zwaartepunten van het vermogensrecht'

Door

Prof. mr. W.H.M. Reehuis

Hoogleraar aan de Rijksuniversiteit Groningen

Sinds kort kent de wet naast de in art. 3:94 lid 1 geregelde 'openbare' cessie in lid 3 een nieuwe wijze van levering van vorderingen op naam. Deze zogenaamde 'stille' cessie kenmerkt zich door de omstandigheid dat voor haar totstandkoming in tegenstelling tot 'openbare' cessie geen mededeling aan de schuldenaar is vereist. De onderstaande bijdrage gaat op het nieuwe regime in. Zij vervangt de nrs. 227 t/m 244 van de huidige zevende druk van het boek 'Zwaartepunten van het vermogensrecht'.

8.4.1 Inleiding

227. Terreinverkenning. Hoewel een vordering een persoonlijk recht is, beschouwt de wet haar als een goed (zie art. 3:1 jo. 3:6) dat voor overdracht vatbaar is (zie art. 3:83 lid 1). Voorwaarde is wel dat de wet, de aard van de vordering of een beding tussen schuldeiser en schuldenaar zich daartegen niet verzet (zie nr. 127). Desondanks wekt het wellicht op het eerste gezicht bevreemding dat in titel 3.4 samen met de overdracht van eigendom en beperkte rechten ook de overdracht van een vordering regeling vindt. Overdracht van een vorderingsrecht bewerkstelligt immers dat de actieve zijde van een verbintenis van de ene schuldeiser op een andere overgaat. In zoverre hoort het onderwerp thuis in Boek 6, dat het algemene deel van het verbintenissenrecht omvat. De wet lost dit dilemma als volgt op. Net als met betrekking tot andere goederen vinden we in afdeling 3.4.2 de *vereisten* voor overdracht van een vordering terug. Ook voor overdracht van een vordering is op grond van art. 3:84 lid 1 levering krachtens een geldige titel door een beschikkingsbevoegde noodzakelijk. Art. 3:94 voorziet daarbij in de leden 1 en 3 in een tweetal leveringswijzen van een vordering op naam. De *gevolgen* van een aldus tot stand gekomen overdracht staan echter in Boek 6, in het algemene deel van het *verbintenissenrecht*. Daar vinden we ze samen met de gevolgen van andere wijzen van overgang van vorderingen en schulden geregeld in afdeling 6.2.1 onder het opschrift: 'Gevolgen van overgang van vorderingen'.

Iedereen kan begrijpen dat iemand zijn fiets, zijn auto of zijn huis aan iemand anders wil overdragen. Minder voor de hand lijkt te liggen dat iemand de vordering, die hij heeft tegen X, aan Y zal willen overdragen. Toch komt het veel voor. Een voorbeeld. Vrachtwagendealer V verkoopt een truck met oplegger aan transporteur K en wel in huurkoop. Huurkoop is een species van het genus 'koop op afbetaling' als bedoeld in art. 7:1.11.1 (art. 7A:1576 OBW). Aldus mag koper K de koopprijs in termijnen betalen. Daar staat echter tegenover dat verkoper V de truck meteen aan K voor gebruik afstaat, maar V de eigendom behoudt totdat K de koopprijs volledig heeft betaald (art. 7:1.11.7). In de praktijk staat achter de vrachtwagendealer een financier. Deze betaalt de truck aan de dealer, uiteraard tegen een lager bedrag dan het totale bedrag van de huurkooptermijnen. In ruil daarvoor laat hij zich door de dealer

de eigendom van de truck, als ook zijn vorderingsrecht tot betaling van de huurkooptermijnen overdragen.

228. Persoonlijke rechten zijn er in soorten. Art. 3:94 spreekt niet van persoonlijke rechten of van vorderingsrechten, doch van ‘tegen een of meer bepaalde personen uit te oefenen rechten’, een zeer nauwkeurige omschrijving van ‘persoonlijke rechten’, al is het wel een mondvul. De aldus omschreven persoonlijke rechten zijn echter niet synoniem met ‘vorderingsrechten’, rechten van een schuldeiser op een prestatie. Er valt nog iets meer onder, zoals optierechten.

A heeft zijn huis verhuurd aan B. In de huurovereenkomst is opgenomen, dat B na afloop van de huurtijd het huis tegen een bepaalde prijs zal mogen kopen. Wat A en B hier aan het huurcontract hebben toegevoegd heet een *koopoptie*. Dit is een *contractueel vastgelegd onherroepelijk aanbod van A tot verkoop aan B* (zie voor het onherroepelijk aanbod nr. 360). Is de huurtijd eenmaal afgelopen en wil B het huis inderdaad voor de vastgelegde prijs kopen, dan is slechts de eenzijdige wilsverklaring van B vereist voor de totstandkoming van deze koopovereenkomst. Het optierecht van B heeft slechts werking tegen de bepaalde persoon A, de verhuurder. Het is mitsdien een persoonlijk recht. Het is echter geen vorderingsrecht, want de optieverlening door A heeft B niet tot schuldeiser van A gemaakt. Wel is het optierecht een vermogensrecht, omdat het onder de omschrijving in art. 3:6 van vermogensrechten valt. Een optierecht is—zoals elk persoonlijk recht—in beginsel overdraagbaar. Evenals voor vorderingsrechten geschiedt de levering op de wijze van art. 3:94. Verder zullen wij het optierecht voor gezien houden en ons beperken tot de bespreking van de overdracht van vorderingsrechten.

229. Vorderingen op naam, toonder- en ordervorderingen. Tot nog toe zijn wij bij vorderingen steeds uitgegaan van gevallen, waarin de schuldeiser in beginsel met naam vast staat. Wij noemen een dergelijke vordering een vordering *op naam*. Dit is bijvoorbeeld een ‘gewone’ vordering uit koop, uit huur, uit geldlening, maar ook die uit onrechtmatige daad. De toevoeging ‘op naam’ betekent niet dat deze vordering is geregistreerd, noch dat voor haar ontstaan bepaalde speciale formaliteiten in acht zijn te nemen. Men kan een vordering op naam slechts negatief definiëren. Wij verstaan daaronder iedere vordering die *niet* ‘aan order’ of ‘aan toonder’ is gesteld. De toevoeging ‘op naam’ betekent uitsluitend, dat de schuldenaar een schuld heeft aan een schuldeiser die niet door een order- of toonderclausule al bij voorbaat vervangbaar is gesteld. Dat laatste is nu juist wel het geval bij vorderingen aan order of aan toonder, zoals we in nr. 237 zullen zien.

Als regel is voor het ontstaan van een vordering op naam *geen* schriftelijk stuk vereist. Is toch een geschrift opgemaakt, dan is dat stuk niet een akte dat de vordering doet ontstaan, doch een bewijsmiddel voor het bestaan van de vordering, een zogenaamde akte van schuldbekentenis of kortweg schuldbekentenis. Daartegenover zijn vorderingen aan order of aan toonder ondenkbaar zonder een schriftelijk papier. Uit dat geschrift blijkt niet alleen het bestaan van een bepaalde vordering, het stelt tevens bij voorbaat de schuldeiser vervangbaar met als doel de vordering gemakkelijk verhandelbaar te maken. De vordering is vervolgens eenvoudig door middel van het papier leverbaar, zie nr. 237. Het papier ‘belichaamt’ als het ware de vordering. In nr. 194 e.v. kwamen we in de vorm van cognossement en ceel al papieren tegen waarin order- en toondervorderingen zijn neergelegd. Door middel van dergelijke papieren kan men zaken die zich onder een derde bevinden, leveren. Vandaar dat wij ze ‘zakenrechtelijke papieren’ noemen. Met ‘schuldorderpapieren’ duiden we order- en toondervorderingen die recht geven op betaling van een som geld aan. Obligaties vormen een voorbeeld.

8.4.2 Levering van vorderingen op naam

230. Twee vormen: openbare en stille cessie. In art. 3:94 kent, zoals gezegd, een tweetal wijzen van levering van vorderingen op naam (en daarmee gelijk te stellen

andere persoonlijke rechten). Lid 1 vereist het opmaken van een tot levering van de betreffende vordering bestemde akte en daarenboven mededeling aan de schuldenaar. Hier zijn zowel akte als mededeling *constitutief* voor de totstandkoming van de levering. Door de mededeling 'openbaart' zich de levering aan de schuldenaar. Op grond van lid 3 kan een vordering ook worden geleverd door een daartoe bestemde authentieke of geregistreerde onderhandse akte, zonder mededeling daarvan aan de schuldenaar.

Een andere benaming voor de levering van een vordering op naam is *cessie*. Soms duidt men met *cessie* ook het gehele overdrachtscomplex van art. 3:84 lid 1 aan, dus levering van de vordering krachtens een geldige titel door een beschikkingsbevoegde. Met de term *cessie* is dan tevens het resultaat gegeven, namelijk de bewerkstelligde rechtsovergang van de vordering. In het onderstaande zullen we onder *cessie* echter verstaan de *levering* van de vordering op naam als vereist voor de overdracht daarvan. Of *cessie* in deze zin ook daadwerkelijk overdracht van het gecedeerde vorderingsrecht bewerkstelligt, moet naast van een geslaagde *cessie* op grond van art. 3:84 lid 1 ook nog sprake zijn van een geldige titel en beschikkingsbevoegdheid van de vervreemder. *Cessie* langs de weg van lid 3 draagt vanwege het ontbreken van het vereiste van mededeling de naam *stille cessie*. Ter onderscheiding van deze niet kenbare vorm noemen we de langs de weg van lid 1 door mededeling tot stand gekomen en daarom naar buiten toe kenbare levering *openbare cessie*.

Nu nog drie algemeen gebruikte vaktermen. Met *cedent* duiden we de schuldeiser die de vordering levert—haar cedeert—aan. De verkrijger van de vordering, die ten gevolge van de *cessie* de nieuwe schuldeiser wordt, noemen we *cessionaris*. De schuldenaar van de aldus gecedeerde vordering, die dus daardoor een nieuwe schuldeiser heeft gekregen, heet *debitor cessus* of nog korter *cessus*.

231. Vereist is een tot levering bestemde akte. Voor het ontstaan noch voor het bestaan van een vordering op naam is een akte vereist, zo schreven we in nr. 229. Voor de levering van een vordering op naam is echter altijd een akte vereist, zo volgt uit art. 3:94. Basis voor beide vormen van *cessie* vormt een 'daartoe bestemde akte'. Daarin dient de *cedent* te verklaren dat hij de nader omschreven vordering levert aan de *cessionaris*.

Er is een zekere parallellie tussen de leveringsakte bij overdracht van registergoederen—de transportakte—en de akte van *cessie*. Evenals bij registergoederen dient de akte voor levering bestemd te zijn. Een akte die slechts strekt tot bewijs van het bestaan van verplichting tot overdracht kan daarom niet als *cessieakte* dienen. De akte dient een verklaring van de vervreemder te bevatten waaruit duidelijk wordt dat zij strekt tot levering van de vordering. Evenals in de transportakte dient door de akte van *cessie* het over te dragen goed voldoende te zijn bepaald. Daarvoor is voldoende dat de *cessieakte* dusdanige gegevens bevat dat, eventueel achteraf, aan de hand daarvan is vast te stellen om welke vordering het gaat. Daartoe is niet noodzakelijk dat de vordering ook in de akte zelf nauwkeurig is omschreven. De akte kan bijvoorbeeld verwijzen naar een met behulp van een computer gemaakte uitdraai van een administratie waarop de bij die akte over te dragen vorderingen staan vermeld. Ingeval van levering langs de weg van art. 3:94 lid 1 doet—evenals bij registergoederen—het enkele opmaken van de akte de vordering nog niet overgaan. Is voor de levering van registergoederen inschrijving in de openbare registers vereist, bij de levering van vorderingsrechten op de wijze van lid 1 is mededeling aan de *debitor cessus* *constitutief*.

Ondanks deze parallellen zijn er ook verschillen. De transportakte moet een notariële akte zijn, de *cessieakte* mag een notariële akte zijn, maar hoeft dat niet te zijn. Men kan volstaan met een 'gewone', zogenaamde *onderhandse* akte. De term *onderhands* drukt uit dat de akte zonder tussenkomst van een daartoe bevoegde ambtenaar—zoals een notaris is—opgemaakt. Dient de transportakte een wederkeri-

ge—een ‘tussen partijen opgemaakte’—akte te zijn, voor cessie volstaat desgewenst een eenzijdige—alleen door de vervreemder opgemaakte en getekende—akte.

232. Openbare cessie: mededeling aan de schuldenaar is constitutief. Voor de in art. 3:94 lid 1 geregelde *openbare* cessie is naast een akte van cessie mededeling van de cessie aan de schuldenaar van de vordering een *constitutief* vereiste. Het enkele opmaken van een akte van cessie doet de vordering niet overgaan, ook niet tussen partijen. Daarvoor is mededeling aan de schuldenaar noodzakelijk. De wet laat open wie mededeling moet doen, zodat dit zowel door de cedent als cessionaris kan gebeuren, waarbij het optimum een gemeenschappelijke mededeling is.

Ook hier is een zekere parallelie aanwijsbaar. Voor levering van registergoederen is inschrijving van de transportakte in de openbare registers vereist. Dit maakt de levering voor derden kenbaar. Bij openbare cessie raakt door de daarvoor vereiste mededeling de schuldenaar—de rechtstreeks betrokken *derde*—op de hoogte.

Op moment van het opmaken van een cessieakte begint bij *openbare* cessie een opmerkelijke interim-periode totdat aan het tweede constitutieve vereiste voor de levering is voldaan. In de kern is zij vergelijkbaar met het tijdvak die bij registergoederen na het opmaken van de transportakte begint en eindigt wanneer deze is ingeschreven. Zolang er nog geen mededeling aan de debitor cessus is gedaan, blijft de cedent rechthebbende op de vordering. Dit betekent dat de cessus nog steeds bevrijdend aan de cedent kan betalen. De cedent kan van hem zelfs nakoming vorderen, ook al behoort hij dat ten opzichte van de cessionaris niet te doen. Gaat de cedent in de interim-periode failliet, dan komt er geen overdracht tot stand indien na het faillissement alsnog tot mededeling wordt overgegaan. De cedent is immers op het tijdstip dat de levering tot stand door zijn faillietverklaring beschikkingsonbevoegd, zodat geen sprake is van een levering door een beschikkingsbevoegde als door art. 3:84 lid 1 voor overdracht vereist (vgl. nr. 217). Dat er geen overdracht tot stand komt, stelt art. 3:35 lid 1 Fw nadrukkelijk buiten twijfel. Uit de bewoordingen van art. 3:88 volgt dat de bepaling geen bescherming biedt tegen beschikkingsonbevoegdheid veroorzaakt door faillissement van de vervreemder.

233. Stille cessie: geen mededeling vereist, wel een authentieke of geregistreerde akte. Art. 3:94 lid 3 voorziet in een alternatieve wijze van levering van een vordering op naam, *zonder mededeling* daarvan aan de schuldenaar. Voor *stille* cessie is een daartoe bestemde authentieke of geregistreerde onderhandse akte voldoende. Een authentieke is een door een daartoe bevoegde ambtenaar in een daartoe voorgescreven vorm opgemaakte akte. Hoewel het begrip authentieke akte ruimer is dan de voor levering van registergoederen noodzakelijke notariële akte, is de notaris de aangewezen persoon voor het opmaken daarvan. Komt bij gebruik van een authentieke akte de levering al door het opmaken daarvan tot stand, bij hantering van een onderhandse akte—dit is een gewone partijakte—is daarvoor nog een nadere handeling vereist, namelijk registratie daarvan. Deze *registratie* vormt een *constitutief* element. Omdat de registratie pas de levering voltooit, moet de cedent op dat tijdstip (nog) beschikkingsbevoegd zijn, wil overdracht tot stand komen. Net als bij openbare cessie tussen het opmaken van de akte en de mededeling is ook hier sprake van een opmerkelijke interim-periode tussen het opmaken van de akte en de registratie daarvan, waarbinnen de totstandkoming alsnog kan worden gefrustreerd. Zo heeft een na het opmaken van de akte, maar voor de registratie daarvan uitgesproken faillissement van

de cedent tot gevolg dat geen overdracht tot stand komt, omdat de cedent op het tijdstip van voltooiing van de levering de daarvoor vereiste beschikkingsbevoegdheid mist. Bij stille cessie door middel van een authentieke akte doet deze problematiek zich niet voor. Hier is de levering en daarmee de overdracht al door het opmaken van de akte voltooid, waardoor een later opkomend faillissement geen roet meer in het eten kan strooien.

De registratie geschiedt door aanbieding van de akte of een faxkopie daarvan aan een daartoe aangewezen inspecteur bij de belastingdienst. Hij stelt op de akte een verklaring waarin hij onder andere de dag van registratie vermeldt. Registratie heeft *niet* tot gevolg dat de stille cessie nu ook voor derden kenbaar is. Het registratieregister is *niet* openbaar. Hier zien we een kenmerkend verschil met de voor levering van registergoederen vereiste inschrijving van de leveringsakte in de daartoe bestemde registers. Deze zijn wel openbaar, waardoor de levering kenbaar is aan derden wanneer die de registers raadplegen.

De eis van een authentieke akte, respectievelijk registratie van de onderhandse akte beoogt het tijdstip waarop de cessie tot stand komt vast te leggen. Dit verhindert dat cedent en cessionaris door antedateren van de akte een eerder opgekomen faillissement of een eerder door een derde verkregen recht, feitelijk kunnen frustreren. Zij zouden het anders onder verwijzing naar de akte met valse datum kunnen doen voorkomen dat voordien al levering en daarmee overdracht was tot stand gekomen.

234. Functie mededeling bij stille cessie. Bij *stille* cessie is *geen* mededeling aan de schuldenaar vereist om overdracht tot stand te brengen. Toch kent mededeling van de aanvankelijk stille cessie een belangrijke functie. In nr. 236 zullen we zien, dat de debitor cessus ondanks een stille cessie bevrijdend aan de cedent kan blijven betalen, hoewel de cessionaris door de hiermee bewerkstelligde overdracht zijn nieuwe schuldeiser is. Door alsnog tot mededeling van de cessie over te gaan, kan de cedent dit beletten. De aanvankelijk stille cessie verkrijgt daardoor alsnog het effect van een openbare.

Mededeling heeft hier dus een andere werking dan bij een openbare cessie. Is zij bij openbare cessie vereist om de levering tot stand te doen komen, bij stille cessie is de vordering al overgaan door het opmaken van een authentieke of de registratie van een onderhandse akte. Mededeling dient hier er enkel toe te bewerkstelligen dat de schuldenaar, voor wie de cessie aanvankelijk 'stil' is gehouden, niet meer langer aan de cedent, doch slechts aan de cessionaris bevrijdend kan betalen.

Ook faillissement van de cedent nadat de akte is opgemaakt, maar nog voordat tot mededeling is overgegaan, heeft bij stille cessie een ander gevolg dan bij openbare. Bij openbare cessie belet faillissement van de cedent op het tijdstip van mededeling dat overdracht tot stand komt. De daarvoor vereiste beschikkingsbevoegdheid van de cedent ontbreekt immers op het tijdstip dat door de mededeling de levering voltooit (zie nr. 232). Bij stille cessie vindt de levering al plaats door het opmaken van de authentieke akte of, wanneer een onderhandse akte is gebruikt, door haar registratie. Hierdoor heeft een nadien, maar nog voor de mededeling opkomend faillissement van de cedent geen gevolg op de dan al gerealiseerde overdracht. Doordat de vordering al voor het faillissement van de cedent is overgegaan op de cessionaris, komt hem als schuldeiser van de vordering de bevoegdheid toe haar te innen. Door tot mededeling over te gaan, bewerkstelligt de cessionaris dat de debitor cessus niet langer meer bevrijdend aan de curator van de thans failliete cedent kan betalen.

235. Onbekendheid van de schuldenaar heeft levering niet in de weg te staan. Stel, A verkoopt een kunstwerk aan B. Nog voordat de overdracht plaatsvindt, raakt het stuk door een onrechtmatige daad beschadigt. Vast staat dat een onrechtmatige daad is gepleegd, maar de pleger van deze onrechtmatige heeft men nog niet kunnen achterhalen. B geeft A te kennen nog steeds eigenaar van het nu beschadigde werk te willen worden, mits hij van A ook de vordering uit onrechtmatige daad krijgt overgedragen, zodat hij na opsporing van de dader de schade op hem kan verhalen. Is cessie van de vordering wel

mogelijk? Onbekendheid van de schuldenaar neemt niet weg dat de vordering met voldoende bepaaldheid in de akte van cessie is te omschrijven. Daarmee staat *stille* cessie langs de weg van art. 3:94 lid 3 open. Wel is *openbare* cessie langs de weg van lid 1 vooralsnog uitgesloten, nu daarvoor mededeling aan de schuldenaar is vereist, maar door diens onbekendheid nog niet mogelijk is. Stel dat A en B op voorhand al vast een cessieakte opmaken, maar dat A failliet gaat nog voordat de dader is opgespoord en hij tot de door lid 1 vereiste mededeling kon overgaan. In nr. 232 hebben we gezien dat in het geval dat de cessionaris pas na de faillietverklaring van de cedent mededeling doet, er geen overdracht tot stand komt. In ons bijzondere geval komt echter art. 3:94 lid 2 B tegemoet. Doet hij zodra de dader bekend is namelijk 'met bekwame spoed' mededeling aan hem, dan werkt de levering terug tot de dag waarop de akte is opgemaakt. Met andere woorden: krachtens art. 3:94 lid 2 wordt de levering geacht al voor het faillissement te zijn tot stand gekomen, hoewel de mededeling pas is gedaan na het faillissement. Aldus is de levering onder toepassing van art. 3:94 lid 2 door een beschikkingsbevoegde geschied, zodat het faillissement in afwijking van de in nr. 232 weergegeven hoofdregel de totstandkoming van de overdracht van de vordering niet frustreert. De na het faillissement gedane mededeling bewerkstelligt dat de vordering met terugwerkende kracht van A op B is overgegaan op de dag, waarop de akte van cessie is opgemaakt. Zekerheidshalve is nog te vermelden, dat we lid 2 niet nodig hebben indien cessie langs de weg van lid 3 heeft plaatsgevonden en de authentieke akte al voor faillissement is opgemaakt respectievelijk bij een onderhandse akte deze voor faillissement is geregistreerd. Hier is de levering immers al voltooid nog voordat het faillissement beschikkingsonbevoegdheid van de cedent meebrengt.

236. De positie van de schuldenaar. De schuldenaar heeft bij cessie slechts een lijdelijke positie. Omdat geen medewerking van de schuldenaar is vereist, kan hij overgang van de vordering niet verhinderen. Zijn positie verdient daarom bijzondere aandacht. Hij moet ondanks cessie een eenduidig betaaladres blijven houden en ook overigens niet in een mindere positie komen doordat de vordering op hem is gece-deerd.

Hoofdregel is dat de schuldenaar moet betalen aan zijn schuldeiser, wil de betaling ook bevrijdend zijn (zie nr. 505). Door zijn schuld aan de schuldeiser te voldoen, gaat de vordering op hem teniet. Dit brengt mee dat wanneer de vordering is overgedragen, de debitor cessus in beginsel nog slechts aan de cessionaris bevrijdend kan betalen. Deze laatste is immers met de verkrijging van de vordering schuldeiser daarvan geworden. Bij *openbare* cessie levert deze hoofdregel geen probleem op, omdat zij op grond van art. 3:94 lid 1 pas door mededeling aan de schuldenaar tot stand komt, waardoor deze weet dat hij een nieuwe schuldeiser heeft verkregen. Dit ligt anders bij *stille* cessie. Zij komt zonder mededeling tot stand, waardoor de schuldenaar in beginsel ook niet kan weten dat hij een nieuwe schuldeiser heeft gekregen. Loopt de schuldenaar nu het gevaar dat wanneer hij tot betaling overgaat, hij achteraf tegen-geworpen krijgt dat hij aan de verkeerde heeft betaald? Dit omdat de vordering in-tussen was overgedragen, waarna de cessionaris hem als zijn daadwerkelijke schuldeiser tot hernieuwde betaling aanspreekt. Met het oog hierop kent art. 3:94 lid 3 een tweede zin: 'De levering kan niet aan de schuldenaar worden tegengeworpen dan na mededeling daarvan door de vervreemder of de verkrijger.' Zij heeft als strek-king de schuldenaar te beschermen zolang aan hem geen mededeling van de cessie is gedaan. Dit neemt niet weg dat bij stille cessie door het verlijden van de authentieke of de registratie van de onderhandse akte ook tegenover de schuldenaar overdracht tot stand is gekomen. De stille cessie heeft ook voor de mededeling *volledig* goede-renrechtelijke werking, dus ook ten opzicht van de schuldenaar. Hoe gaat die be-scherming dan in zijn werk? Het antwoord is te vinden in Boek 6, waarin in afdeling 6.1.6 de nakoming van verbintenissen is geregeld. Art. 6:34 daarvan bevat een uit-zondering op de regel dat betaling aan iemand die niet bevoegd was deze te ont-vangen—zoals de *stille* cedent—de schuldenaar *niet* bevrijdt. Krachtens deze bepaling

is een betaling aan een niet-schuldeiser bevrijdend, indien men hem te goeder trouw voor schuldeiser mocht houden. Zolang aan de schuldenaar nog geen mededeling van de cessie is gedaan, weet hij zich door art. 6:34 lid 1 beschermd, omdat op grond van art. 3:94 lid 3, tweede zin de cessionaris de cessie pas na de mededeling aan de schuldenaar kan tegenwerpen. Dit heeft tot gevolg dat hij tot dat moment als te goeder trouw heeft te gelden als vereist bescherming door art. 6:34 lid 1. Na mededeling kan de debitor cessus in beginsel nog slechts aan de cessionaris bevrijdend betalen. Hij heeft dan weet van de cessie, zodat art. 6:34 lid 1 niet meer langer voor hem opgaat. Stel nu het omgekeerde geval. Een zich als cessionaris aandienende persoon doet de schuldenaar mededeling van het feit dat aan hem de vordering is gecedeerd en vordert als zijn nieuwe schuldeiser betaling. De schuldenaar afgaande op deze mededeling betaalt vervolgens aan hem, maar achteraf blijkt dat van een geldige cessie geen sprake was. Op grond van de hierboven geformuleerde hoofdregel dat slechts voldoening aan de schuldeiser bevrijdend is, gaat ook door deze betaling de vordering in beginsel *niet* teniet. De vordering is immers nooit op de zich als cessionaris voordoende persoon overgegaan. Ook in deze situatie kan art. 6:34 lid 1 aan de schuldenaar bescherming bieden, mits hij—in de bewoordingen van deze bepaling—‘*op redelijke gronden* heeft aangenomen dat de ontvanger der prestatie als schuldeiser tot de prestatie gerechtigd was’. Een enkele mededeling van een derde dat hij door cessie de nieuwe schuldeiser is geworden, is daartoe onvoldoende grond. Iedereen kan dat wel beweren. Het is vandaar dat art. 3:94 lid 4 de cessus het recht geeft van de zich als cessionaris aandienende persoon een van de cedent afkomstig bewijs van de cessie en haar titel te vorderen. Heeft de schuldeiser van zijn recht van art. 3:94 lid 4 geen gebruik gemaakt dan zal hij niet snel te goeder trouw zijn als vereist om zich op bescherming door art. 6:34 te kunnen beroepen (zie nr. 506).

Maar ook indien de schuldenaar zich een uittreksel van de akte van cessie en haar titel ter hand heeft laten stellen, zijn daarmee nog niet alle problemen de wereld uit. Het feit immers dat er cessie heeft plaatsgevonden en dat daarvoor een titel is geweest, betekent nog allerm minst, dat de cessie ‘dus’ ook tot een geldige overdracht van de vordering heeft geleid. De titel kan van meet af aan nietig zijn geweest, hij kan achteraf met terugwerkende kracht zijn vernietigd of na de legitimatie door de cessionaris worden vernietigd. In al deze gevallen is de zich als cessionaris aandienende persoon geen opvolgende schuldeiser van de cedent geworden. Hier kan wederom art. 6:34 de schuldenaar helpen. Was de titel van meet af aan nietig dan kan de schuldenaar zich beroepen op bevrijdende betaling, indien hij kan aantonen dat hij ‘op redelijke gronden heeft aangenomen dat de ontvanger der prestatie als schuldeiser tot de prestatie gerechtigd was’. Daartoe kan hij verwijzen naar het door hem conform art. 3:94 lid 4 opgevraagde uittreksel van de cessieakte en haar titel. In dat geval is de schuldenaar gekwetend en aldus hoeft hij niet opnieuw aan zijn daadwerkelijke schuldeiser te betalen. Is de titel vernietigd nadat de schuldenaar al aan de cessionaris heeft betaald, dan geeft art. 6:34 lid 2 de schuldenaar een nog sterkere positie door te bepalen dat in dat geval de schuldenaar de intussen gedane betaling kan tegenwerpen aan de cedent, tenzij hij de vernietiging kon voorzien en daarom nog niet tot betaling had moeten overgaan.

8.4.3 Levering van toonder- en ordervorderingen

237. Levering met behulp van het papier. Bij order- en toondervorderingen staat een gemakkelijke verhandelbaarheid voorop. Deze vorderingen zijn door schuldeiser en schuldenaar in een papier neergelegd waarin de schuldeiser op voorhand vervangbaar is gesteld (zie nr. 229). In het papier hebben deze vorderingen als het ware een fysieke verschijningsvorm. Door de ‘belichaming’ van de vordering in het papier sluit de levering van een order- en toondervordering nauw aan bij die van roerende,

niet-registerzaken. Krachtens art. 3:93 geschiedt de levering van dit soort vorderingen door de levering van het papier waarin ze zijn belichaamd. De levering van het papier vindt als roerende, niet-registerzaak langs de weg van art. 3:90 door *bezitsverschaffing* plaats. Bij een ordervordering moet het papier daarnaast van een 'endorsement' zijn voorzien. Dit is een op de achterzijde van het papier ('en dos') gestelde en door de vervreemder ondertekende verklaring die 'de order' vermeldt.

Een *ordervordering* impliceert het bestaan van een *orderpapier*. Op dat papier staat te lezen dat de schuldenaar zal betalen aan de—in de eerste plaats nog—met zijn naam genoemde schuldeiser of 'aan order', dat wil zeggen desgewenst ook aan een ander dan de met zijn naam aangeduide schuldeiser. Maar dan wel alleen aan iemand waarvan de schuldenaar door middel van het orderpapier door de schuldeiser de opdracht krijgt om aan hem te betalen. Die opdracht—die 'order'—geeft de met zijn naam genoemde schuldeiser door op de achterkant van het orderpapier ('en dos') de woorden te plaatsen: 'verzoeken te betalen aan X' of nog eenvoudiger 'voor mij aan X'. Dit 'endorsement' gevolgd door bezitsverschaffing van het papier stelt X in staat om zich als de opvolgende schuldeiser te legitimeren. Op een *toonderpapier* staat te lezen dat de schuldenaar zal betalen 'aan toonder dezen', dus degene die hem het papier toont en om betaling vraagt. Een dergelijk papier legitimeert de rechtmatige bezitter daarvan als de schuldeiser van de vordering. Door aan een derde het bezit van het papier te verschaffen, kan deze zich als schuldeiser van de toondervordering legitimeren.

8.4.4 De gevolgen van overdracht van een vordering

238. In welke omvang gaat de vordering over? Overdracht van een vordering bewerkstelligt dat de debitor cessus een nieuwe schuldeiser krijgt. Door de cessie van de vordering is immers de vordering van de cedent op de cessionaris overgegaan. De laatste verkrijgt met de vordering de positie van schuldeiser.

In welke omvang gaat de vordering op de cessionaris over? Uitgangspunt is dat de cessionaris door de overdracht de vordering verkrijgt, zoals deze in het vermogen van de cedent aanwezig was.

A leent aan X een bedrag van € 10.000,-, opeisbaar over een jaar. X stelt ten behoeve van A een schuldbekentenis op inhoudende dat hij aan A € 10.000,- verschuldigd is. Een maand later betaalt X de helft af, waarvoor A aan X een betalingsbewijs afgeeft. Er vindt *geen* aantekening van de afbetaling op de schuldbekentenis plaats. Weer een maand later cedeert A de vordering tegen X aan B, die afgaande op de door A getoonde schuldbekentenis de vordering voor € 9.500,- heeft gekocht. B deelt de cessie aan X mee. Als de vordering na een jaar opeisbaar wordt, wil hij € 10.000,- bij X innen. X werpt hem echter het geschrift tegen, waarin A verklaart dat X op de vordering al € 5000,- heeft betaald. Heeft B recht op betaling van € 10.000,- door X? Het antwoord luidt neen. De vordering is namelijk van A op B overgegaan zoals zij op het tijdstip van de overdracht in het vermogen van A aanwezig was. De hoogte beliep toen nog slechts € 5.000,-. Dat B is afgegaan op de door X getekende schuldbekentenis die € 10.000,- vermeldt, doet daaraan niets af. Vorderingen zijn immers geen statische rechten. Het is bepaald niet ongewoon dat na het ontstaan van een vordering veranderingen in de inhoud daarvan intreden. Vaak blijft aantekening daarvan op de schuldbekentenis achterwege. De schuldenaar betaalt bijvoorbeeld vervroegd een gedeelte van zijn schuld af, waardoor de hoofdschuld geringer wordt dan de schuldbekentenis aanwijst. Of de schuldenaar krijgt op zijn beurt een vordering tegen de schuldeiser, waarna hij beroep op verrekening doet. Dit heeft tot gevolg dat nog slechts een vordering overblijft ter grootte van het saldo na verrekening. In deze gevallen verwerft de cessionaris niet méér recht dan de cedent had. B had vóór de cessie bij de schuldenaar kunnen informeren of de inhoud van de vordering nog overeenstemt met de inhoud van de schuldbekentenis. Nu B dat blijkbaar niet heeft gedaan, moet hij volstaan met het vorderen van schadevergoeding van A daar deze hem klaarblijkelijk het rad voor de ogen heeft gedraaid dat de vordering € 10.000,- beliep. Kortom, een schuldbekentenis *garandeert dus niet*, dat *na het opmaken* ervan *geen wijzigingen* in de inhoud van de vordering zijn ingetreden.

Wat de schuldbekentenis echter *wel* garandeert is, dat zij de inhoud van de vordering juist en volledig weergaf *op het tijdstip waarop zij werd opgemaakt*. In ons voorbeeld was dat het geval, want op dat moment moest A inderdaad nog € 10.000,- betalen. Geeft de akte de ten tijde van het opmaken daarvan

bestaande rechtsverhouding echter onjuist weer, dan kan de derde die afgaande op de akte heeft gehandeld, mogelijkerwijs bescherming ontnemen aan art. 3:36. X leent van A slechts € 5.000,-. Om 'belastings-technische redenen' vermeldt X in de door hem ondertekende schuldbekentenis echter € 10.000,-. Het spreekt dat tussen A en X geldt wat zij zijn overeengekomen. De anders luidende tekst van de schuldbekentenis doet daaraan niets af. Wanneer A zijn vordering aan B cedeert, verkrijgt B krachtens cessie in beginsel wederom slechts een vordering van € 5.000,-. Maar nu kan B onder voorwaarden wel bescherming aan art. 3:36 ontnemen, omdat B heeft voortgebouwd op de door X zelf opgewekte schijn dat de vordering op hem ten tijde van het opmaken van de schuldbekentenis € 10.000,- beliep. Want wat is hier gebeurd? X heeft in de schuldbekentenis een verklaring afgegeven, op grond waarvan B overeenkomstig de zin die hij redelijkerwijze aan die verklaring mocht toekennen, het bestaan van een vordering van A tegen X met een hoogte van € 10.000 heeft aangenomen. En om die reden heeft B de vordering, zo namen wij eerder aan, voor € 9.500,- willen verwerven. Daarmee zijn in concreto de voorwaarden ingevuld die de abstracte tekst van art. 3:36 stelt. Het gevolg is dat X, degene om wiens verklaring in de schuldbekentenis het gaat, tegenover de derde B geen beroep kan doen op de onjuistheid van diens veronderstelling dat de vordering € 10.000,- beliep. Het geheel komt er uiteindelijk op neer, dat B in dit geval X wel kan dwingen aan hem € 10.000,- te betalen, niettegenstaande de omstandigheid dat X in zijn verhouding tot A slechts tot betaling van € 5.000,- verplicht was.

Uitgangspunt is dat de cessionaris de vordering verkrijgt zoals deze in het vermogen van de cedent aanwezig was. Maar hiermee zijn nog niet alle vragen beantwoord. Verkrijgt de cessionaris ook het door de cedent tot zekerheid van zijn vordering bedongen pandrecht? Kan de debitor cessus de verweermiddelen die hij tegen de cedent had ook tegen de cessionaris inroepen?

De antwoorden op vragen als deze staan niet in afdeling 3.4.2. We hebben in nr. 227 al gezien dat de gevolgen van de overdracht van een vordering zijn geregeld in Boek 6, afdeling 6.2.1, getiteld: 'Gevolgen van overgang van vorderingen'.

239. De vordering gaat over, niet de gehele rechtsverhouding. Aantekening verdient dat de overdracht van de vordering *niet* betekent dat de cessionaris ook volledig de cedent opvolgt in zijn rechtsverhouding met de debitor cessus. De cessionaris verkrijgt 'slechts' de overgedragen vordering met de—naar wij in nr. 240 zullen zien—daaraan eventueel verbonden nevenrechten.

Vrachtwagendealer V verkoopt een truck met oplegger aan transporteur K. V cedeert zijn vordering tot betaling van de koopprijs aan cessionaris C. Het gevolg daarvan is niet dat C thans geheel in de contractuele schoenen van V zou zijn getreden. C wordt *geen* partij bij het koopcontract. Daarvoor is *contractsoverneming* vereist, een figuur die in het verbintenissenrecht als een *driepartijenovereenkomst* is geregeld in art. 6:159. Hier is echter sprake van de goederenrechtelijke figuur van cessie van de vordering tot betaling van de koopprijs tussen V en C. Zij heeft tot resultaat dat C verkoper V opvolgt als *schuldeiser van de vordering tot betaling van de koopprijs* tegen K. Het koopcontract zelf blijft tussen V en K gewoon gelden. Uit hun onderlinge rechtsverhouding is bij de cessie slechts de vordering tot betaling van de koopprijs gelicht en overgegaan op C. K kan dan ook enkel van V en niet van C overdracht van de door hem gekochte vrachtauto vorderen. En mocht K klachten over de eenmaal geleverde truck hebben, dan moet hij zich tot V wenden en hij kan niet desgewenst C aanspreken op grond van garantieverplichtingen die de verkoper tegenover hem heeft.

240. Nevenrechten gaan mee over. Op grond van art. 6:142 lid 1 verkrijgt de cessionaris met de vordering ook de daaraan verbonden 'nevenrechten'. Zowel in lid 1 als in lid 2 staan voorbeelden van nevenrechten.

Stel dat koper K uit ons voorbeeld ten behoeve van verkoper V tot zekerheid van de vordering tot betaling van de koopprijs een pandrecht heeft gevestigd op een aan K al toebehorende vrachtauto. Met de overdracht van de vordering door verkoper V aan cessionaris C gaat dit zekerheidsrecht mee over op de cessionaris. Op eenzelfde manier gaat ook een borgtocht op de cessionaris over ingeval een derde zich borg heeft gesteld voor de schuld van de schuldenaar. Voor zover de 'nevenrechten' tevens 'afhankelijke

rechten' zijn als bedoeld in art. 3:7 volgt dat tevens uit art. 3:82. Voorbeelden van die afhankelijke rechten zijn pand, hypotheek en borgtocht, zie nr. 306. Het begrip 'nevenrecht' is echter ruimer dan 'afhankelijk recht'. Een recht op een bedongen rente is geen afhankelijk recht, maar op grond van art. 6:142 lid 2 is dit recht wel een 'nevenrecht' dat op de cessionaris mee overgaat.

Niet alle bevoegdheden die verkoper V mag uitoefenen, zijn echter nevenrechten die op de geschetste wijze automatisch met de vordering mee overgaan op cessionaris C. Dit geldt bijvoorbeeld voor de bevoegdheid van V om de koopovereenkomst te *vernietigen*, indien er een vernietigingsgrond bestaat (zie voor vernietigingsgronden nr. 382 e.v.). Ook de bevoegdheid van V om de koopovereenkomst te *ontbinden*, indien koper K niet aan zijn verplichtingen voldoet (art. 6:265, zie nr. 573 e.v.), gaat niet op cessionaris C over. Deze bevoegdheden zijn aan de gehele rechtsverhouding tussen verkoper V en koper K verbonden en niet aan de daaruit gelichte vordering van V op K tot betaling van de koopprijs. Uiteraard zal de cedent de bewijsstukken die voor de cessionaris van belang zijn, zoals een schuldbekentenis, aan hem moeten afgeven. Dit staat in art. 6:143 lid 1.

241. Verweermiddelen. In nr. 236 zagen wij dat de schuldenaar de totstandkoming van de overdracht van de vordering niet kan beletten. Het spreekt daarom voor zich dat de overgang van de vordering zijn positie niet moet verslechteren doordat hij een tegenover zijn oude schuldeiser bestaand verweermiddel niet tegen zijn nieuwe schuldeiser kan inroepen. Ware dit anders dan zouden verweermiddelen wel heel eenvoudig zijn te omzeilen door de vordering aan een ander over te dragen. Art. 6:145 bepaalt dan ook dat de overgang van een vordering de verweermiddelen van de schuldenaar onverlet laat. Daaraan doet de eventuele omstandigheid dat de cessionaris het verweermiddel niet kende, niet af.

Een voorbeeld, opnieuw aan de hand van de verkoper V, de koper K en C, de cessionaris van V. Indien niet uitdrukkelijk is overeengekomen dat hetzij de koper hetzij de verkoper het eerst moet nakomen, geldt de regel 'gelijk oversteken' (zie nr. 570). Dat wil niet zeggen, dat levering van de koopwaar en betaling van de koopprijs ook werkelijk steeds tegelijkertijd moeten geschieden. Maar het wil wél zeggen, dat zonder een andersluidende afspraak de ene partij niet de prestatie van de andere partij mag vorderen zonder zelf haar eigen prestatie te verrichten of althans aan te bieden. Wordt dit toch gevorderd, dan heeft de aldus tot nakoming aangesproken partij krachtens art. 6:262 een 'opschortingsrecht' (zie nr. 570). C zal niet met succes betaling van K kunnen vorderen, zolang V niet aan K de verkochte zaak levert of althans levering aanbiedt. K heeft immers als verweermiddel het hem op grond van art. 6:262 toekomend opschortingsrecht. Indien nu V de vordering tegen K aan C cedeert, zou het toch wel erg vreemd zijn dat C zich op het standpunt zou kunnen stellen dat hij aan het verweer van K geen boodschap heeft. In dat geval zouden V en K kunnen samenspannen om K zijn exceptie uit handen te slaan. Art. 6:145 voorkomt dat. Deze bepaling brengt in onze casus mee, dat K zijn opschortingsrecht óók tegen C kan handhaven, zolang V de koopwaar nog niet aan K heeft overgedragen of heeft aangeboden over te dragen. K kan natuurlijk niet van C vorderen dat C eerst blijf moet geven tot levering bereid te zijn, want daartoe is niet C, maar V verplicht. Hij kan alleen zeggen: 'zolang V mij de koopwaar niet overdraagt, kan jij C, als opvolger in het vorderingsrecht van V, mij niet tot betaling aan jou dwingen'. Het is precies dezelfde gedachte, die wij eerder hebben ontmoet bij de *traditio longa manu*. Daar kwamen wij tot de conclusie, dat in geval van levering op deze wijze van een zaak die zich onder een derde met een retentierecht bevindt, de derde zijn retentierecht—niet zijn recht op de prestatie dat hij door middel van het retentierecht kracht bijzet—ook tegen de opvolgende eigenaar kan handhaven (art. 3:291 lid 1, zie nr. 193). Maar het retentierecht is dan ook een benoemde vorm van een opschortingsrecht, wat onduidelijk blijkt uit art. 6:57 in afdeling 6.1.7, die een algemene regeling van de opschortingsrechten bevat (zie nr. 572). Zowel de 'exceptio non adimpleti contractus' van art. 6:262 bij de wederkerige overeenkomsten als het retentierecht van afdeling 3.10.4 zijn speciale gevallen daarvan.

De cessionaris is ook gebonden aan de tussen de cedent en cessus ten aanzien van de vordering gemaakte nevenafspraken. Hebben zij bijvoorbeeld afgesproken bij eventuele geschillen over deze verbintenissen niet te procederen voor de gewone rechter, doch het geschil aan arbiters voor te leggen (als geregeld in art. 1020 e.v. Rv, zie nr. 498), dan is na de cessie ook de cessionaris aan die afspraak gebonden. Ook de cessionaris zal dus een geschil over de vordering aan arbiters moeten voorleggen en de cessus niet voor de gewone rechter mogen dagvaarden.

242. *Verweermiddelen bij toonder- en ordervorderingen.* Op de regel dat overdracht van een vordering de verweermiddelen van een schuldenaar onverlet laat ook al was het verweermiddel niet aan de cessionaris bekend, bestaat een belangrijke uitzondering indien het een order- of toondervordering betreft. Bij dit soort vorderingen werkt de schuldenaar door het opstellen van een order- of toonderpapier op voorhand mee aan de snelle verhandelbaarheid daarvan. Aan die snelle verhandelbaarheid zou afbreuk doen wanneer een opvolgende schuldeiser zou kunnen worden geconfronteerd met verweren die hij niet uit het papier kon kennen. Daarom bepaalt art. 6:146 in afwijking van art. 6:145 dat bij een order- of toondervordering de schuldenaar een verweermiddel tegen de oorspronkelijke schuldeiser niet aan de verkrijger kan tegenwerpen, tenzij het verweermiddel aan hem bekend was of voor hem kenbaar was uit het papier.

8.4.5 Derdenbescherming tegen beschikkingsonbevoegdheid van de vreemder

243. *Bij vorderingen op naam: art. 3:88.* Is de cedent niet beschikkingsbevoegd, dan komt er geen overdracht tot stand aangezien niet is voldaan aan één van de overdrachtsvereisten van art. 3:84 lid 1. Art. 3:86 lid 1 biedt de cessionaris geen bescherming. Een vordering op naam behoort immers niet tot de in lid 1 van dat artikel opgesomde goederen bij de levering waarvan dit artikel een rol kan spelen. Wel staat de cessionaris beroep op art. 3:88 open, mits aan de daarvoor gestelde strikte eisen is voldaan. De cessionaris moet niet alleen te goeder trouw zijn, bovendien moet de beschikkingsonbevoegdheid voortvloeien uit de ongeldigheid van een vroegere overdracht, die niet het gevolg was van de onbevoegdheid van de toenmalige vreemder (zie nr. 177). Een uitzonderlijke situatie dus. Ingeval van *stille* cessie stelt art. 3:93 lid 3, derde zin bovendien nog een extra vereiste. Beroep door de *stille* cessionaris op art. 3:88 lid 1 staat pas open wanneer tot mededeling is overgegaan en mits de cessionaris op dat tijdstip nog te goeder trouw was.

244. *Bij toonder- en ordervorderingen: art. 3:86.* Derdenbescherming tegen ontbreken van goede trouw is voor order- en toondervorderingen anders geregeld dan voor vorderingen op naam. Bij deze vorderingen staat de gemakkelijke verhandelbaarheid voorop. Daartoe zijn de vorderingen in een papier neergelegd en vindt hun levering door middel van dit papier plaats. De vordering heeft in het papier als het ware zijn fysieke verschijningsvorm. Het papier legitimeert zijn bezitter als rechthebbende op de vordering, bij een orderpapier in combinatie met zijn naam als laatstgenoemde schuldeiser op het papier. Met het oog op de gemakkelijke verhandelbaarheid moet een derde kunnen afgaan op de legitimatie die het houden van het papier biedt, zoals bij roerende zaken op het houden van de zaak. Art. 3:86 bepaalt in lid 1 dan ook dat het toepasselijk is op 'een recht aan toonder of order'. Krijgt een derde de order- of toondervordering langs de weg van art. 3:93 om baat geleverd en is hij te goeder trouw, dan kan hij aan genoemd lid bescherming tegen beschikkingsonbevoegdheid ontleenen.